

บันได 5 ชั้น ยกระดับโครงสร้างทะเบียนแรงงานไทย

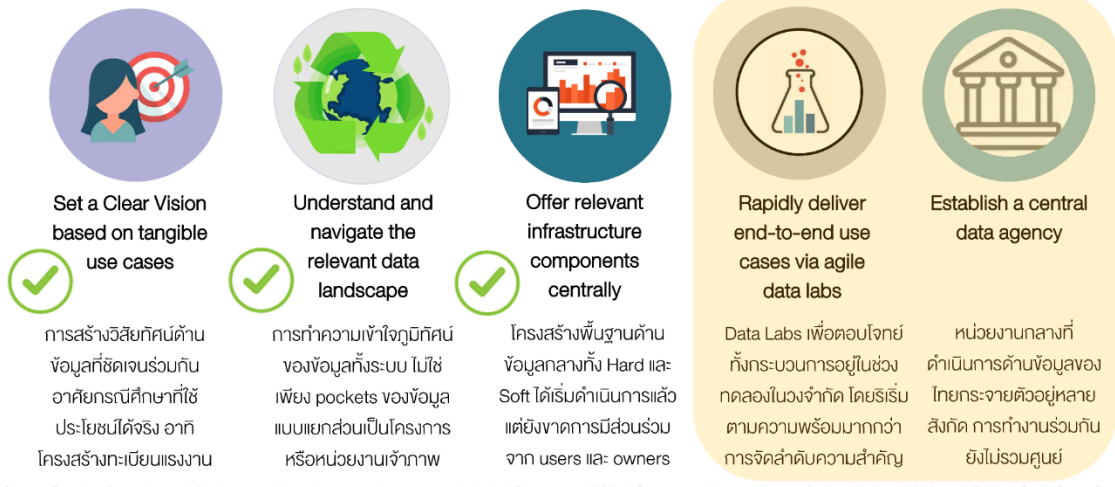
ดร.นครินทร์ อมเรศ
ฝายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

เศรษฐกิจยังมีความไม่แน่นอนอยู่มากจากสงครามระหว่างยูเครนและรัสเซียที่ส่งผลให้ราคาพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องพุ่งสูงขึ้นจนกระทบต่อต้นทุนการดำเนินธุรกิจและค่าครองชีพ แม้ทิศทาง การรับมือกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั้งภายในและระหว่างประเทศจะเป็นไปในเชิงผ่อนคลายเอื้อให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นไปตามปกติแล้ว การดำเนินมาตรการในระยะต่อไปจึงไม่เพียงเป็นการฟื้นฟูแต่ต้องวางรากฐานการพัฒนาด้วย ในวันนี้ขอเชิญทุกท่านร่วมแลกเปลี่ยนมุมมองต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญเพื่อพัฒนาประเทศในระยะต่อไป คือ โครงสร้างทะเบียนแรงงาน

โครงสร้างทะเบียนแรงงานเอื้อให้ภาครัฐติดตามผลลัพธ์ของการดำเนินมาตรการ ช่วยให้แรงงานเข้าถึงการสนับสนุนที่ตรงจุด ขณะที่ ผู้ประกอบการ นายจ้าง สถานศึกษา และผู้ให้บริการพัฒนาทักษะสามารถใช้ประโยชน์ข้อมูลของตลาดแรงงานในการปรับแผนการทำงานให้เหมาะสม โดยการศึกษาของ McKinsey เรื่อง Government Data Management for the Digital Age ระบุว่าคุณสมบัติสำคัญของฐานข้อมูลภาครัฐ คือ ดำเนินการร่วมกันได้ หรือ interoperable และมีความเชื่อมโยง หรือ connected

ตัวอย่างการสร้างฐานข้อมูลที่ดำเนินการร่วมกันได้และมีความเชื่อมโยงกัน ได้แก่ เอสโตเนียที่เป็นประเทศแรก ๆ ในโลกที่ประกาศหลักการ “ครั้งเดียวอยู่” หรือ “once only” โดยผ่านกฎหมายในปี 2000 ห้ามไม่ให้สร้างฐานข้อมูลแยกกันเพื่อเก็บข้อมูลเดียวกัน ขณะที่ เดนมาร์ก ขับเคลื่อนโครงการ “grunddata” เพื่อเปิดให้ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนภาครัฐกิจและอาคารต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลภูมิประเทศและภูมิศาสตร์เผยแพร่ต่อภาครัฐ ผู้ประกอบการและประชาชนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย หรือ กรณีของ เนเธอร์แลนด์ ที่รวม 12 ฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งระบบ “Stelsel van Basisregistratie” ในปี 2003 ทำให้การเข้าถึงข้อมูลและการยื่นแบบภาษีของประชาชนทำได้ง่ายขึ้นมาก

รูป : บันได 5 ขั้น ยกระดับโครงสร้างทะเบียนแรงงานไทยให้ interoperable และ connected
 ตอบโจทย์ 1) ปัจจัยการศึกษา ประสบการณ์ บริบททางสังคมใดที่ส่งเสริมให้คนไทยมีทักษะสูง 2) มาตรการใด
 ย้ายผลปัจจัยแห่งความสำเร็จได้ในวงกว้าง และ 3) แนวทางใดเหมาะสมที่จะสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วน

Source : Based on five actions to deliver interoperable and connected government data in Axel Domeyer et al 2021, "Government data management for the digital age", McKinsey's Public & Social Sector Practice

ไทยสามารถยกระดับโครงสร้างทะเบียนแรงงานให้มีคุณสมบัติดังกล่าว ด้วยบันได 5 ขั้นของ McKinsey ได้แก่

1. สร้างวิสัยทัศน์ด้านข้อมูลที่ชัดเจนร่วมกัน ผ่านกรณีศึกษาที่ปฏิบัติได้จริง โดยคำนึงถึงเป้าหมายเป็นหลักไม่ใช่หน้าที่
2. ทำความเข้าใจภูมิทัศน์ข้อมูลทั้งระบบ ไม่ใช่เพียงเนื้อข้อมูลแบบแยกส่วนตามรายโครงการ หรือหน่วยงานเจ้าภาพ
3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทั้งด้านเทคนิคและธรรมาภิบาล ซึ่งยังขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ใช้งานและเจ้าของข้อมูล
4. นำผลลัพธ์จากการทำงานในวงจำกัด อาทิ data labs มาใช้ตอบโต้จริงภายใต้การบริหารความเสี่ยงที่รัดกุม
5. จัดตั้งหน่วยงานกลางที่ดำเนินการด้านข้อมูลแบบรวมศูนย์ ซึ่งในไทยกระจายตัวอยู่หลายสังกัดและทำงานแยกส่วน

น่าสังเกตว่าการทำงานด้านข้อมูลของประเทศไทยจะมุ่งเป้าไปที่ประเด็นด้านเทคนิคก่อน ซึ่งแท้จริงแล้วควรเป็นลำดับหลัง ๆ โดยกระโดดข้ามพื้นฐาน คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน และการเข้าใจภูมิทัศน์ข้อมูลในภาพรวม ทำให้การทำงานด้านข้อมูลของไทยยังขาดกลไกความร่วมมือเท่าที่ควร ในกรณีนี้ โครงสร้างทะเบียนแรงงานไม่เพียงจะเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญเพื่อพัฒนาศักยภาพแรงงานต่อยอดจากการเยียวยาในช่วงโควิด-19 แต่จะเป็นตัวอย่างของการใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นตัวเปลี่ยนเกม หรือ game changer ในการเดินทางพัฒนาประเทศ ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้ได้กับแทบทุกวงการ ทั้งเศรษฐกิจ การค้า การเงิน การท่องเที่ยว สาธารณสุข หรือสิ่งแวดล้อม ได้อีกด้วย

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย